

Veebruaris algab hajaasustuse programmi taotluste vastuvõtt

Veebruarikuu esimesel päeval alustatakse hajaasustuse programmi taotluste vastuvõttu, avaldusi võetakse vastu kuni 1. aprillini.

Avaldused tuleb vallavalitsusele esitada paberikandjal või elektrooniliselt.

Hajaasustuse programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused. Aidata seeläbi kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades.

TOETATAVAD TEGEVUSED:

- majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamine (salvkaev, puurkaev, nende puhastamine ja filtrite paigaldamine)
- elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimise tagava süsteemi rajamine (biopuhastid, omapuhastid jms)
- aastaringsest lipipäsetava juurdepääsutee rajamine
- leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamine (tingimusel, et majapidamine ei ole liitunud elektrivõrguga)

PROGRAMMI TINGIMUSED:

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematu taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.
- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.
- Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2023.

- Toetust on võimalik taotleda kohalikest omavalitsustest, kes pakuvad taotlejale ka vajalikku informatsiooni meetme tingimuste kohta.

Täpsemat infot saab hajaasustuse programmi määrusest (aadressil www.riigiteataja.ee).

Lisainfot saab ka Rõuge valla keskkonnaspetsialistilt: Kriste Kosson (5346 7448, keskkond@rauge.ee)

Taotluste esitamiseks paberikandjal võta ühendust keskkonnaspetsialistiga, et leppida kokku kohtumise aeg Rõuge vallamajas.

Taotluste esitamiseks meili teel saada taotlus koos vajalike lisadokumentidega aadressile vald@rauge.ee.

TOETUS JA OMAFINANTSEERING

Toetuse maksimaalne summa on 6500 eurot.

Taotleja ja kaastaotleja oma- ja

kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.

Toetus moodustab kuni 67% projekti abikõlblikest kuludest.

TAOTLUS

Taotlus koosneb taotlusvormist ja järgmistest kohustuslikest dokumentidest, mille leiab valla kodulehelt:

- Vormikohane projekti eelarve.
- Vormikohane projekti tegevuste kirjeldus sõltuvalt projekti valdkonnast.
- Oma- ja kaasfinantseeringut tõendav vabavormiline garantiikiri.
- Veevarustussüsteemide valdkonna projekti puhul joogivee kvaliteeti tõendav analüüs ulatuses, mida peab vajalikuks Terviseamet, kui projekti eesmärk on hetkel kasutatavast veevarustussüsteemist saadava joogivee kvaliteedi parandamine, veetorustiku rajamine olemasolevast kaevust või sinna pumba paigaldamine või olemasoleva

kaevu asemele uue rajamine põhjusel, et olemasoleva kaevu vee kvaliteet ei vasta joogivee nõuetele.

- Veevarustussüsteemide valdkonna projekti korral, kui projekti elluviimist rahastavad lisaks taotlejale ka kaastaotlejad, kaastaotlejatega sõlmitud notariaalne tähtajatu veekasutuskord.
- Kaks võrreldavat hinnapakumust. Kui võrreldavate hinnapakumuste esitamine ei ole võimalik, tuleb esitada sellekohased põhjendused ja hinnakalkulatsioonid.
- Notariaalne kokkulepe realservituudi seadmiseks, mille kohaselt kinnistu omanik on kohustatud taluma tema kinnistut läbivat veevarustus-, kanalisatsiooni- või autonoomset elektrisüsteemi või juurdepääsuteed, kui rajatav või parendatav juurdepääsutee, veevarustus-, kanalisatsiooni- või autonoomne elektrisüsteem läbib mitut kinnistut.
- Vastavalt projekti tegevustele ehitusluba, ehitusteatis või § 6 lõikes 6 nimetatud keskkonnaministri 9. juuli 2015. a määruse nr 43 § 3 kohane kooskõlastus (NB! võib esitada hiljem, kui on tehtud toetuse andmise otsus).
- Korterelamute puhul teiste korteriomaniike kirjalik nõusolek.

TAOTLUSTE HINDAMINE

Nõuetele vastavaid taotlusi hindab vallavalitsuse poolt moodustatud komisjon.

Nõuetele vastavaks tunnistatud taotluseid hinnatakse RTK poolt koostatud hindamisjuhendi alusel, võttes arvesse järgmisi kriteeriume:

- investeeringu vajalikkus ning tegevuste ja kulude põhjendus;
- kuni 18-aastaste (k.a) majapidamises elavate isikute arv;
- taotletava toetuse suurus kasusaaja kohta;
- leibkonna jaoks laheneva kitsaskoha olulisus.

Foto: Martin Mark

Veebruarist hakkab Rõuge vallas kehtima uus jäätmeveo hange

Rõuge Vallavalitsuse senine korraldatud jäätmeveo leping lõpeb 31. jaanuaril 2022. Uus leping algab 1. veebruaril, see põhineb Võru maakonna ühisel korraldatud jäätmeveo hankel, mis viidi läbi 2019. aastal. Teised Võru maakonna vallad on uutele lepingutele üle läinud aastatel 2019 (Antsla vald ja Setomaa vald, Võru valla Vastseliina ja Lasva piirkonnad) ja 2020 (Võru valla Võru ja Sõmerpalu piirkonnad), Rõuge vallas kehtisid seni eelmisest hankest tulenevad tingimused, sellest ka teistest valdadest hilisem üleminek uutele lepingutele.

Uue hange teenusepakkujaks on jätkuvalt AS Keskkonnateenused. Vaatamata samale teenusepakkujale tuleb kõigil klientidel sõlmida uueks perioodiks (01.02.2022–31.03.2024) uus leping. AS Keskkonnateenused teavitab igat klienti uutest hindadest, mis hange raames on paika pandud, ja edastab kõigile uue lepingu.

Täiendavate küsimuste korral võib pöörduda otse Keskkonnateenuste klienditeeninduse poole telefonil 738 6700.

Missos ja Varstus lammutatakse kolm kolehoonet

Misso ja Varstu alevikes lammutatakse sel kevad-talvel kolm hoonet, mis riiavad silma ning mille seisukord ja väljanägemine ei lase neid enam otstarbekohaselt kasutada:

Misso endise sotsiaalkeskuse hoone (Riia mnt 47) ja selle kõrvalhoonete lammutamiseks on sõlmitud leping OÜ-ga A.K. Montage.

Lammutatakse ka Misso kooli endine abihoone (Riia mnt 11), rahva seas tuntud ka kui Sangari maja, ja selle töö teeb ära Lammutusmehed OÜ.

Varstus lammutatakse hoone aadressil Sireli 2A, seda teeb OÜ A.K. Montage.

Kõigil lammutustööde omanikujärelevalvet teeb OÜ Äärejuht (Urmas Raag). Vallavalitsus on lammutamiseks taotlenud ja saanud toetust Kredexilt, tööd algavad niipea kui ilm seda lubab ja lõpevad aprilli keskpaigas.

Rohkem infot saab piirkondade haldusspetsialistidelt:

Haanja-Misso piirkonnas

Jüri Kukk (haanjahaldus@rauge.ee, 5301 7901);

Moniste-Varstu piirkonnas

Martin Hütsi (monistehaldus@rauge.ee, 5295247).

KASVAVA METSA RAIEÕIGUSE MÜÜK

Rõuge vallavalitsus müüb avalikul kirjalikul enampakkumisel raieõiguse kasvavale metsale

VIITINA KÜLAS JÄRVESAARE MAAÜKSUSEL

PAKKUMUSTE ESITAMISE TÄHTAEG 31. jaanuar 2022 kell 14.00

OBJEKTIGA TUTVUMINE JA INFO

Olev Möttus: 505 3143 või raugehaldus@rauge.ee

TÄPSEM INFO: www.rauge.ee/vallavara-myyk

Raamatukogude aastal tõstame igal kuul esile ühe meie valla kaheteistkümnest raamatukogust. Raamatukogudele kohaselt teeme seda tähestikulises järjekorras, seega on jaanuarikuu Haanja raamatukogu päralt.

Head alanud aastat, armsad raamatukogude külastajad!

Uue aasta alguses annavad paljud meist endale lubadusi, mida uuel aastal teisiti teha. Nii mõnigi on endale seadnud eesmärgid, et võiks hakata saabunud aastal trenni tegema, rohkem kõndima, võimlema, viibima väljas värske õhu käes või tervislikult toituma.

Sellest tulenevalt võiks selle aasta moto olla „Liikumisharrastus elustiiliks ja toitumine tervislikuks“.

Haanja raamatukogus on märtsi lõpuni väljapanek raamatutest, mis motiveerivad rohkem liikuma ja tervislikumaid toiduvalikuid tegema.

Veel saab näha veebruari lõpuni väljapanekut paljude lasteraamatute autori Henno Käo teostest ning jaanuari lõpuni Oskar Lutsu 135. aasta juubelikult pühendatud raamatuväljapanekut.

Kutsun üles Rõuge valla elanikke külastama kõiki valla raamatukogusid. Igast neist võib leida huvitavaid väljapanekuid ja näitusi.

Haanja raamatukogu 2021. aasta loetuimad raamatud olid:

Kristiina Ohlsson „Tuhkatriinud“
Virginia Kantra „Carolina kodu“
Kaare Vilgats „Ilusad suured tüdrukud“

Loetuimad lasteraamatud Haanja raamatukogus:
Martin Widmark „Koolimõistus“
Aidi Vallik „Kuidas elad Ann?“
Astrid Lindgren „Meisterdetektiiv Blomkvist“

Haanja raamatukogu juhataja Evi soovib lugeda:

Mina soovitan lugeda kohaliku kirjamehe Hillar Kalda kirjutatud mälestusteraamatut „Karjapõisest tohtriks“. See raamat paneb kaasa mõtlema aastakümneid tagasi toimunud sündmuste ja elutingimuste üle.

Nautigem siis seda aastat sportides, tervislikult toitudes ja raamatuid lugedes!

Evi Haanja raamatukogust

Olete oodatud uudistama, lugema ja laenutama!

Loe üle-eestilisest raamatukogude teema-aastast lähemalt kodulehelt www.raamatukogudeaasta.ee/

Kolm küsimust raamatukoguhoidjale

Vastab Haanja raamatukogu juhataja Evi Taal:

Millised on sinu ootused raamatukogude aastale?

Raamatukogude aastalt ootan põnevaid sündmusi, mida pole varem olnud. Soovin, et ka need inimesed leiaksid tee raamatukokku, kes muidu ei armasta raamatuid lugeda. Sest tegelikult saab ju raamatukogust lisaks ilukirjandusele koju laenutada veel palju huvipakkuvaid raamatuid erinevatel teemadel, näiteks käsitöö, meditsiini, looduse, kokanduse, ajaloo, spordi, aianduse, meisterdamise jne teemadel.

Miks peaks inimesed just Haanja raamatukokku tulema?

Haanja raamatukogus on loodud väga head tingimused kaugtöö tegemiseks. On avalikuks kasutamiseks kaks arvutit, võimalus printida ja paljundada. Raamatukogus ootab üle kolmeteistkümnelt tuhande raamatu, kust leida meelepärast lugemist igale maitsele. Ajalehti ja ajakirju saab lugeda kohapeal või soovi korral koju laenutada.

Miks sa töötad raamatukogus?

Mulle väga meeldib minu töö. On suur rõõm olla ümbritsetud nii paljude raamatutega, meeldib suhelda inimestega, neid võimalusel abistada.

On üle-eestiline raamatukogude aasta

12. jaanuaril avati vanimas tegutsevas rahvaraamatukogus Viljandimaal Tarvastus raamatukogude aasta Mudlumi raamatu „Mitte ainult minu tädi Ellen“ katkendi ettelugemisega. See raamat jõudis 2021. aastal kõige rohkem kodudesse, lasteraamatutest oli enim laenutusi saanud Piret Raua „Tobias ja teine B“. Sellest, kumma raamatuga üritus meie raamatukogudes sai teoks, valis raamatukogutöötaja ise.

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu juhatuses Tuuliki Tõiste nendib: „Raamatukogude aastal on meil võimalus oma tegevusi ja tugevusi laiemale avalikkusele lähemale tuua. Raamatukogud pakuvad ligipääsu infole, teadmistele ja kultuurile.“ Raamatukogud pole ammu ainult raamatute laenutamise koht, seal pakutakse palju erinevaid teenuseid, mis aitavad lugemisharjumusi kujundada, viivad läbi elukestvat õpet ja toetavad lugejaid muudel aladel.

Raamatukogude teema-aasta on jagatud neljaks: raamatukogu kui kirjandus- ja kultuurikeskus; raamatukogu kui kogukonnakeskus; raamatukogu ratastel (kutsutakse lugejaid külastama üle Eesti olevaid raamatute laenutamise kohti), ja viimaks tuleviku raamatukogu üle mõtisklema. Siit mõned mõtted: e-riik, e-raamatud, erinevad andmebaasid...

Ka meie raamatukogud lisavad juurde ettelugemisi, toredaid üritusi kogukonnale, raamatunäitusi loodusest, kirjanike juubelistest, kohtumisi lugejatega ja raamatuüritusi lastele. Krista Aru on öelnud: „Raamatukogu pakub heitlikku maailma stabiilsust ja kindlust“. Võtkem siis vastu kõik, mida raamatukogudel on pakkuda, ja jätkem mured tahaplaanile!

Toredat raamatukogude aastat soovides

Inge Pilt

Misso Raamatukogu direktor

Nursi raamatukogus luges raamatukogutädi Sirje raamatukogude aasta alguse puhul Nursi lasteaiarühmale „Kirsikesed“ ette ühe loo Uno Leiese raamatust „Tipp ja Täpp“. Nagu pildilt näha, kuulasid lapsed vahvat lugu jääpurikast suure huviga.

Kui sinu pereliikmel esinevad mäluhäired või dementsussündroom ja sa ise või sinu pereliikmed vajavad tuge, siis

OLED OODATUD TUGIGRUPPI

Kohtumised toimuvad 1–2 korda kuus teisipäeviti kell 16.00:

8. veebruaril 2022 Värska kultuurikeskuses (Pikk 12, Värska)

15. veebruaril 2022 Antsla vallavalitsuses (Kreutzwaldi 1, Antsla)

8. märtsil 2022 Võrus töö- ja tegevuskeskuses Mosaiik (Jüri 27, Võru linn)

15. märtsil 2022 Rõuges kaugtöökeskuses Catlamaja (Soojuse 5, Rõuge)

Osalemisest anna teada: ere.tuunas@ehtk.ee või 5308 8580

Tugigrupist võivad osa võtta kõik inimesed, keda see teema puudutab! Kohtumine kestab ca 1,5 tundi ja on TASUTA.

Haanja raamatukogu

asub Haanja rahvamaja teisel korrusel.

Raamatukogu ootab lugejaid esmaspäeviti ja teisipäeviti kell 8.30–17 ja neljapäeviti kell 9.30–18; kell 12.30–13.00 on lõuna.

Haanja raamatukoguga saab ühendust telefonil 787 8814 või meilitsi aadressil haanjaraamatukogu@rauge.ee.

Valla arvete tasumisest

Aeg-ajalt on tekkinud küsimusi ja arusaamatusi vallast saadetud arvetel oleva info kohta. Praegusel ajal, kui stressitase on niigi kõrge kõigvõimalike hinnatõusude tõttu, ei tahaks tekitada lisapingeid omavalitsuse poolt esitatud arvete keerulisena tunduva sisu tõttu.

Jälgi arve alumises osas olevat teatist (vt joonis), seal on välja toodud võlg (või ettemaks) kindla kuupäeva seisuga, järgmisel real on käesoleva arve summa, seejärel info antud kuu laekumise kohta. Viimasel real on summa tasumiseks, mis tuleks tasuda. Kui summa „Kokku tasuda“ on miinusmärgiga (nagu pildil), on tegemist ettemaksuga ja midagi tasuda ei ole vaja.

TEATIS		
	Võlg seisuga 01.12.2021	7,50
	Arvestatud 01.12.2021 kuni 31.12.2021	4,50
	Laekumised 01.12.2021 kuni 07.12.2021	15,00
	Kokku tasuda EUR	-3,00

Kui arve saamisel jääb midagi arusaamatuks, helista või kirjuta raamatupidajale, kelle kontaktandmed leiad arvelt.

Palume tasumisel selgitusse märkida arve numbri, see lihtsustab oluliselt arvestuse pidamist ja aitab vältida vigu ning eksitusi. Väga keeruline on laekumine õige arvega kokku viia, kui pole viidatud arve numbrile, ning lisaks teenuse saaja ja arve maksja nimi on erinev.

Täname kõiki, kes tasuvad arved tähtaegselt. Maksetähtaja ületanud arved edastame koostööpartnerile Debitum Collectio OÜ, kes hakkab menetlema võlgasid. Maksetähtaja ületamise korral lisandub arvele intress ja menetluskulu.

Kui te ei suuda tasuda arveid tähtaegselt, võtke kindlasti kohe ühendust, otsime koos lahendusi. Näiteks on vähekindlustatud kodanikel võimalik taotleda erinevaid sotsiaaltoetusi.

Katrin Urbanik
Finantsosakonna juhataja

Ettevõtjad, veebruaris saab esitada valla ettevõtlustoetuse taotlusi!

Rõuge valla ettevõtjad/ettevõtted (FIE-d, OÜ-d, AS-id) saavad taotleda toetust ettevõtlusega alustamiseks, ettevõtluse arenguga seotud investeringuteks ning ettevõtja koolitusteks ja praktiliste erialaste oskuste omandamiseks.

Ettevõtlustoetuse taotlusi võetakse vastu 14. veebruarist 1. märtsini.

Kõik taotlemiseks vajalikud dokumendid leiab valla kodulehelt aadressilt www.rauge.ee/ettevotlustoetus.

Tegevust alustavad ettevõtjad peavad lepingu sõlmimise ajaks olema registreeritud vastavalt Eesti Vabariigi seadustele. Toetust taotlev ettevõtte peab olema registreeritud, tema tegevuskoht (FIE-l elukoht) peab asuma Rõuge vallas ning toetuse abil tehtavad investeringud peavad olema

suunatud ettevõtluse arendamisele Rõuge vallas. Ettevõtjal ei tohi olla maksuvõlga ega algatatud likvideerimis- ja pankrotimenetlust. Ettevõtlustoetuse kasutamise kohta tuleb hiljem esitada ka aruanne vallavalitsuse kinnitatud vormil.

Ettevõtlustoetuse (sh koolitustoetuse) ülemsumma on 1000 eurot. Ettevõtja peab tagama rahalise omafinantseeringu vähemalt 30% taotletavast toetussummast. Juhime tähelepanu sellele, et ettevõtlustoetust saab maksimumsumma ulatuses taotleda üks kord kolme eelarveaasta jooksul.

Taotlus tuleb esitada vallavalitsuse kinnitatud taotlusvormil, saates selle digiallkirjastatuna e-posti aadressile vald@rauge.ee või tuues taotluse tööpäeval vallamaja kantseleisse.

Vanemlusprogramm „Imelised aastad“ Rõuge vallas alustab taas

Nagu ilmselt iga lapsevanem teab, võib laste kasvatamisel tekkida olukordi, millega on keeruline hakkama saada.

„Imelised aastad“ on 2–8-aastaste laste vanematele mõeldud tõenduspõhine vanemlusprogramm, mis pakub tuge ja võimalust õppida, kuidas laste kasvatamisega paremini toime tulla.

Koolitusel õpitakse, kuidas last tunnustada ja julgustada, arendada teda mängu abil, kehtestada tõhusalt reegleid ja piire, lahendada konflikte, tulla paremini toime stressiga jne. Programmi positiivne mõju vanematele ja lastele on teaduslikult tõestatud. Koolitust korraldab Eestis Tervise Arengu Instituut koostöös kohalike omavalitsustega.

Koolituse ajaks on organiseeritud lastehoid ja toitlustus. Vajadusel abistame ka transpordi organiseerimisega.

Koolitustsükli algusajaks on planeeritud 15. veebruariks 2022.

Koolitusel osalejate arv on piiratud. Lisainfo saamiseks või registreerimiseks palume saata kiri e-posti aadressil elinlastekaitse@rauge.ee või helistada numbril 5915 1456.

Lisainfot internetist www.tarkvanem.ee/koolitused/imelised-aastad/

Koolitus on osalejatele tasuta.

Koolitajad: Iiris Tagen, Katrin Kadastik

Hea lapsevanem!
Kas sinul on vahel 2-8-aastase lapse kasvatamisega keeruline toime tulla?

Osale koolitusprogrammis

IMELISED AASTAD

Alustame 15. veebruaril Rõuge lasteaias

Kontakt: Elin (5915 1456) Hanna Loore (5554 6737)

MAAILMA HINNATUIM VANEMLUS-PROGRAMM

ANNAME PRAKTILIST JA PÄRISLT TOIMIVAT NÕU, KUIDAS:

- Kehtestada lapsele piire ja reegleid
- Last julgustada ja kiita
- Õpetada lapsele hinnetegevuste toimetulemist
- Lahendada konflikte
- Stressiga toime tulla

LASTEHOID KORRALDATUD VAHEAJAL KERGE EINE

Lisainfo: tarkvanem.ee/imelisedaastad

tarkvanem.ee

tervise arengu instituut

Ma käisin koolis

Novembris sain teate, et on võimalik tarkusi omandama minna. Mõtlesin korraks ja otsustasin, et miks mitte. „Selline kursus oleks huvitav ja kindlasti hariv, või vähemasti tuletan midagi meelde,“ mõtlesin positiivset otsust tehes. Samuti ei tundunud ületamatu takistus leida aega nädalas ühel päeval kell 17-ks kohal olekuks ja kolme tunni pärast koju sõitmiseks, seda enam, et kursus toimus Rõuge Noorsootöö keskuses või Haanja Koostöökeskuse ruumides. Nii algaski minu ligikaudu kahe kuu pikkune teekond Gordoni perekoolis.

Mis on Gordoni perekool?

„Perekoolis õpetati vanematele esimest korda spetsiifilisi oskusi-oskusi, mis uuringute põhjal arendavad laste enesedistsipliini ja eneseaustust ning teiste vajadustega arvestamise oskusi“ Nii on kirjastanud Thomas Gordoni pöördumises osalejatele antud töövihikus. Tööpööst – osalejad said töövihiku, milles oli ruumi oma näidete põhjal analüüside tegemiseks. Vihikus on kirjastatud ka käitumise korrigeerimise või parandamiseks soovitusi ja näiteid.

Kursusel leidsid käsitlemist sellised teemad nagu „Kellel on probleem, kas lapsel või vanemal?“, „Mis on suhtlemistõkke?“, „Mis on tunnete jäämägi ja mis on jäämäe veepealne osa?“, „Kuidas vahetada käiku?“, „Miks esineb perekonnas konflikte?“, „Maslowi vajaduste tasemed 1–5. Mis need on?“ ja „Kuidas tulla toime väärtuskonfliktiga?“

Kellele see kursus on mõeldud?

Mulle tundub, et esialgne arvamus on tõenäoliselt pisut skeptiline – eks see ikka mingite pehmodele meeste või saamatutele naistele mõeldud ole, kes laste kasvatamisega hakkama ei saa või kellel on juba ületamatud probleemid noorukitega. Tegelikult ei ole see arvamus õige, sest kursus on mõeldud kõigile lapsevanematele: nii pisemate kui ka suuremate laste ja noorukite vanematele. Selline lühike kursus on abiks laste mõistmisel – miks mõned asjad juhtuvad, kuidas olulisi sündmusi ära tunda ja nendele vastavalt reageerida.

Väga palju on räägitud sellest, et lapsevanemad vajavad abi või juhendamist laste kasvatamisel. Nii ongi. Tavapärane on

see, et abi palutakse siis, kui ise enam hakkama ei saa. Minu arvates sobib siia üks võrdlus toidu tegemisega: kui nälj on majas, siis saame me toidu tegemisega enamasti hakkama, kes kuidas, ning kõhu saame ka täis, kuid õppinud ja harjutanud kokk oskab väheste vahenditega tuua välja toidu erinevad maitset. Ka laste kasvatamisega on nii, et kui lapsed on majas, siis eks ikka suhtleme ja kasvatame nagu oskame ning lapsed kasvavadki moel või teisel suureks ja iseseisvaks. Küsimus on selles, missugune on lapse käitumine või kui tugevad ja terved on laste sidemed vanematega. Gordoni perekooli kursusel sain kinnistada teadmisi ning harjutada oskusi, mis aitavad mõista laste käitumist ning selle kohta, kuidas mõjuda lastele usutavalt ja arusaadavalt. Minu soov on kasvatada maailmasõbralikud ja rõõmsad endaga hakkama saavad kodanikud, kes väärtustavad oma vanemaid.

Nagu kõikide asjadega, nii on ka selle kursuse juures oluline, et rakendaksime saadud teadmisi ja harjutaksime õpitut oskusi iga päev. Kahjuks on nii, et oma kiire ja sageli üleliia broneeritud elu juures langetame otsuseid oma tujude või tunnete baasil. Seetõttu kordame sisse harjunud käitumismustreid alateadlikult, mitte õpitult ega teadlikult. Muide, suured inimesed on samuti kellegi lapsed ja Gordoni perekoolis õpitu töötab suurepäraselt ka täiskasvanute peal!

Omalt poolt tänan Rõuge Koostöökeskuse juhti Maie Opparit, kes kutsus mind Gordoni perekooli. Suur tänu juhendaja Tea Ausinile ja loomulikult kummarus kogu kursuse grupile (kus „muide, osales kaks meest!“). Soovin, et taolisi kursuseid toimuks meie vallas veel. On rõõm näha, et juba veebruaris alustabki Imeliste aastate programm. Soovin lastevanematele julgust kasutada kõiki selliseid võimalusi ja kui juba kursusel käidud, siis kasutada saadud teadmisi iga päevaseks!

Lõpetuseks saan öelda nii nagu Juku kunagi ütles, kui kolmandat aastat esimesse klassi istuma jäi: „Oppi om tan küllalt, kui oppi tahat!“ Nii on ka laste kasvatamisega ning kogu eluga. Head õppimist!

Aigar Kalk,
volikogu teine aseesimees

SAUNA, SAUNA!

ROGOSI MÕISAKOMPLEKSIS ASUVAS RUUSMÄE RAHVAMAJAS ON VÕIMALIK NAUTIDA SAUNAMÕNUSID LAUSA KAHES SAUNAS.

LAVALE (SAUNALAVALE :) MAHUB KORRAGA MAX 3 INIMEST JA TASU ON 15 EURO TUND (SÕLTUMATA SAUNALISTE ARVUST). DUŠIRUUMIDE KASUTAMISE EEST TULEB TASUDA 2 EURO.

SAUNA TULEKUKS BRONEERI AEG ÜKS PÄEV ETTE TEL 516 5728 SIRJE PÄRNAPUU

Haanja Rahvamaja

Haruldane nähtus – täiskasvanud inimesed mängivad 25 aastat päkapikke

Mõniste päkapikkude rõõmus taaskohtumine selle aasta jaanuari keskel Karisöödi pargis, kust kõik alguse sai.

Peaaegu Eestimaa kõige lõunapoolsemas tipus, Karisöödi pargis, kogunesid 15. jaanuari pärastlõunal Mõniste Päkapikumaa tegelased. Tegu oli päkapikkude kokkutulekuga, mis toimus Mõniste Päkapikumaa 25. juubeliaasta tähistamiseks.

Mõniste Päkapikumaa sündis 1997. aastal, kui Mõniste rahvamaja juhataja Eve Ilisson, Mõniste muuseumi juhataja Hele Tulviste ja Mõniste metskonna ülem Peeter Tamm tulid idee peale hakata korraldama ühiselt tol ajal Eestis ainulaadset jõulumaad. Algatajad koondasid enda ümber palju kohalikke inimesi, kes olid abiks päkapikumaa ettevalmistustega ja läbiviimisega. Mõningate ettevalmistustega tuli alustada juba suvel, näiteks sambla korjamisega. Vähemalt kaks nädalat enne päkapikumaa algust toimusid tegevuspaikade kaunistamised. Tegevused toimusid nii Mõniste muuseumis kui Karisöödi looduspargis. Esimesel aastal oli toimetamas enam kui 30 päkapikku ning külastajaid käis üle 4000.

Mõniste Päkapikumaa kogus iga aastaga üha suuremat hoogu ning kasvas ka külastajate hvi ja arv. 1999. aastaks saavutas päkapikumaa oma külastajate rekordiarvu – 7008 külastajat. 2001. aastaks, kui päkapikumaa tähistas oma viiendat tegutsemise aastat, oli sellest kasvanud välja Mõniste valla suursündmus. Mõniste Päkapikumaa oli saanud tuntuks üle kogu Eesti ning sel aastal käis päkapikkude toimetusi kajastamas ka TV 3 meeskond. Palju väikeseid ja suuri külastajaid tuli päkapikkude tegemisi vaatama ka piiri tagant Lätist. Selleks aastaks oli Päkapikumaa külastanud kokku üle 20 000 inimese. Igal aastal mõeldi varakult välja teema, millele stsenaarium üles ehitati. Üheks meeldejäävaks teemaks oli kindlasti „Lastelaulude tegelased päkapikumaa“, kus olid teiste hulgas askeldamas piparkoogipoisid, mutionu koos oma metrooga ja rongisõidul uppi läinud loomad koos unise piilupardiga. Ei puudunud ka põder, kel maja metsa sees, samuti postipoiss ning vennad Kasper, Jesper, Joonatan. Võib vaid ette kujutada, kui palju vaeva nähti kostüümide, rekvisiitide ja Karisöödi pargi kaunistamisega. Kõige pikemalt olid päkapikud külastajaid vastu võtmas kümme päeva järjest iga ilmaga.

Päkapikkude kokkutulek 2022.a.

Kõige rohkem on Mõniste Päkapikumaa veerandsaja aasta jooksul korraga tegevustes olnud ligi 90 tegelast. Nende hulgas olid kindlasti saatjapäkapikud, piparkoogikaunistajad, laulupäkapikud, postipäkapikud ja bürotehnika päkapikk. Muidugi ei puudunud ka jõuluvana, kellelt kõik külastajad said kingikoti. Viimaks mindi piparkoogipuhvetisse jooma piparmünditeed ja sööma piparkooke. Külastajaid sõidutas hobune oma uhkes saanis. Tegevused kestsid kokku kolm tundi.

Kui lugeda Mõniste Päkapikumaa külalisteraamatut, siis on sinna kirjutatud palju ilusaid sõnu: „Meie aabitsas on kirjas nii – Iga heategu süütab taevast tähte. Mõniste tublide päkapikkude tegudest süttib taevast kindlasti tuhandeid tähti. Täname, täname!“ Nii kirjutasid näiteks külalised Ruusmäe Põhikooli algklassidest ja lasteaiast. Väga

paljud külastajad olid ülivõrdes kirjutanud, et Mõniste Päkapikumaa on Eesti kõige-kõige ilusam jõulumaad, kus on kõige lahkemad ja toredamad päkapikud. Huumoriga pooleks on kaugema kandi inimesed korraldajatelt küsinud: „Kuidas on küll võimalik, et mitukümmend inimest panevad selga päkapikurõivad ning lähevad ühekorraga järsku lolliks!“ Sellele küsimusele ongi raske vastust leida, kuid ilmselt on põhjuseks olnud suurepärase korraldajad, kes on suutnud kogukonda hästi kaasata ning ühtlasi ka kogukondlik tahe teha midagi nii südamlilku ja siirast nagu on olnud Mõniste Päkapikumaa.

Pärast seda kui Eestis 2000. aastate alguses likvideeriti väikesed metskonnad, kadus Mõniste Päkapikumaa korraldusmeeskonnast ära üks väga oluline osapool, Mõniste metskond. Tänu metskonnameeste abile ja tegutsemisele olid Karisöödi alati lükatud teed, korraldatud parkimine, varutud lõkkepuud, ehitatud tegevuspunkti varjualused ja hoitud korras looduspark. Kuid siiski jätkasid Mõniste rahvamaja ja muuseum päkapikumaa tegemist edasi nii Karisöödi pargis kui ka muuseumiõuel. 2007. aastal kolisid päkapikud jäädavalt Mõniste muuseumi territooriumile ning päkapikumaa korraldamise võttis üle muuseumijuhataja Hele Tulviste.

Järjest tõusvad hinnad ja mitmed konkureerivad jõulumaad on vähendanud

drastiliselt Mõniste Päkapikumaa külastajate arvu. 2021. aastal toimus muuseumis 25. juubeliaastale pühendatud jõuluprogramm, kus külastajaid käis kokku 373. Kõigi veerandsaja tegutsemisaasta jooksul on Mõniste Päkapikumaa olnud ligi 250 tegelast.

Mõniste Päkapikumaa on piirkonna tähtsündmuseks olnud juba 25 aastat ning ühtegi teist nii pikkade traditsioonidega järjepidevalt toimunud sündmust siin kandis ei ole. Seetõttu otsustati tähistada suurt juubeliaastat päkapikkude kokkutulekuga. Umbes nädal enne kokkutulekut kogunesid Karisöödi kümme kohalikku inimest, et kaunistada park. Puudele riputati valgusketid, sillapiirded ehitati kuuseokstega ning kõlakoda kaunistati nuluokste ja värviliste tulekestega. Kohale toodi istepingid ja paika pandi lõkkekohad. Veel päev enne kokkutulekut toodi viimaseid asju ja kontrolliti valgustite töökindlust.

15. jaanuaril kogunesid Karisöödi parki ligi 50 päkapikku, kes tulid meenutama Mõniste Päkapikumaa veedetud aegu. Kõik kokkutulekul osalejad said kingituseks helkuri kirjaga „Mõniste Päkapikumaa 25“, mille kujundamisel kasutati algusaastatel tellitud templi põhjal olnud päkapiku kujutist. Soovijad said endale registreerimislauda juurest võtta laulikud, kus peal olid päkapikumaa laulud aastatest 1997–2001. Laulude sõnade autoriks on Eve Ilisson ning viisid mõtlesid Janek Paeglis ja Marge Käärmann. Kokkutulekul võtsid lauluviisi üles laulupäkapikud naisansamblist HarMõn.

Juba inimeste kogunemisel oli näha palju rõõmsaid taaskohtumisi ja kuulda vahvaid mälestusi, mida soojade lihapirukate ja lõkketule valminud taimetee kõrvale räägiti. Kokkutuleku avasid korraldajad Romet Pazuhanitš ja Mare Tamtik, kes tänasid saabunud külalisi ja märkisid ära imeilusa päikesepaistelise ilma. Üheskoos mälestati neid päkapikke, keda kahjuks enam meie hulgas ei ole. Süüdati mälestusküünlad ja tehti mälestusseisak. Korraldaja Romet Pazuhanitš viis kokkutulnud ajaraannakule, kus andis ülevaate kõigist 25 tegutsemisaastast. Ta nentis fakti, et on ise päkapikk olnud viiel aastal, neist kahel aastal korraldaja. Pärilised mälestused Mõniste Päkapikumaa aastast 2000. aastast Karisöödi pargis, kui Romet oli alles 6-aastane poisike. Kõige eredamalt on tal meeles vaade tuledes Karisöödi pargi orule ning koopa juures olnud tegevused. „Need mälestused on nii erilised ja ilusad, et nende kirjeldamiseks ei ole sõnu“, nentis Romet.

Päkapikumaa algusest kõneles endine Mõniste metskonnaülem Peeter Tamm, kes meenutas: „Mõnel aastal oli gruppe nii palju, et rohkem lihtsalt füüsiliselt enam vastu võtta ei saanud“. Omapoolse tervituse saatis tol ajal Mõniste rahvamaja juhatajaks olnud Eve Ilisson, meenutusi algusaastast jagas päkapikk Katrin Roop.

Karisöödi parki oli üles pandud Mõniste Talurahvamuseumi koostatud fotonäitus kõigist Päkapikumaa aastatest. Nostalgiat tekitas lõkketulest tekkinud suitsune pargiõhk ning kaunistatud kõlakoda ja valgusketid. Öhtuhämaruses lisasid muinasjutulist võlu põlevad õue- ja lapiküünlad. Soovijad said endale valada uue aasta õnnetina, millelt igaüks püüdis välja lugeda ka tähendusi. Öhtu kulmineerus pidupäevatordi söömise ja ilutulestikuga, juttu ja meenutusi jätkus pikemaks. Muinasjutuliselt maaliline ja nostalgiahõnguline päkapikkude kokkutulek Karisöödi pargis oli tõeliselt emotsionaalne ning tõi paljudele tagasi kauneid mälestusi.

Kokkutuleku korraldas MTÜ Mehkamaa Pärandihoidmise Selts ning rahastas Rõuge Vallavalitsus. Abi ja tuge pakkusid MTÜ Mehkamaa Kultuuriselts, Mõniste Kool, Mõniste Rahvamaja ja Mõniste Talurahvamuseum. Paljud kohalikud elanikud olid abiks ettevalmistustega. Südamlilik tänu kõigile!

Mõniste päkapikkude nimel
Romet Pazuhanitš

Kojukande teenuseosutaja muutub!

Hea hüvitise saaja!

Meil on hea meel, et saame sind aidata sellega, et toome sulle määratud hüvitised koju. Anname teada, et alates 01.02.2022 toob sulle hüvitised koju ettevõtte Hansab AS koostöös Viking Security'ga. Kojukande teenustasu on 6,70 eurot. **Juhul kui sulle seni toodi hüvitis tasuta koju, siis see ei muutu.**

Teenuseosutaja tunneb ära Viking Security ametivormi ja töötöendi järgi.

Viis soovitus selleks, et saaksime sulle hüvitise koju tuua:

1. Palun ole sel päeval kodus, kui teenuseosutaja sulle hüvitise toob. Juhul kui sinu kojukande päev muutub, võtame sinuga ühendust.
2. Kui pead kojukande päeval kodust eemal olema, saad selleks perioodiks lasta kanda toetuse enda või oma lähedase pangakontole. Pangakontost anna teada Sotsiaalkindlustusametile.
3. Hüvitise kättesaamisel tuleb sul teenuseosutajale näidata oma isikut tõendavat dokumenti. Volikirja olemasolul saab ka keegi teine sinu hüvitise vastu võtta.
4. Aadressi ja telefoninumbri muudatustest palun anna teada Sotsiaalkindlustusametile
5. Kui sul on koer, siis palun veendu, et teenuseosutaja pääseks turvaliselt majani.

Sotsiaalkindlustusamet
+372 612 1360
info@sotsiaalkindlustusamet.ee
www.sotsiaalkindlustusamet.ee

Hansab AS
+372 669 0505
Telefoniliin avatud iga kuu
5.–12. kuupäevani.

MTÜ Völvõru – Võrumaa Rahvaülikool ja Põlvamaa Rahvaülikool
Projekt nr 2014-2020.3.02.20-0233

Vanemaealiste tööhõive suurendamine Võru ja Põlva maakonnas

**Kutsume vanemaealisi (55+) osalema
koolitusprogrammis, mis toetab ilma tööta olevate
inimeste tööellu tagasi pöördumist.**

Võrumaa IV grupp käivitub 7. veebruaril 2022

Koolituste teemad:

- MINA, MINU SUHE ISEENDA JA TEISTEGA (24 AK tundi)
- MINA, MINU MAJANDUS- JA RAHATEADLIKKUS (6 AK tundi)
- MINA, MINU SUHE TÖÖMAAILMAGA (24 AK tundi)
- MINA, MINU ARVUTI JA DIGIMAAILM (18 AK tundi)
- MINU TÖÖ (6 AK tundi)

Lisaks:

- Kohtumised ettevõtjate ja/või inspireerivate inimestega
- Karjäärinõustamine
- Võlanõustamine
- Arvutitugi
- Sotsiaalne nõustamine
- Ettevõtlusnõustamine
- Tugi tööle asumisel

**Osaleda saavad 55-aastased ja vanemad ilma tööta ja õpinguteta inimesed.
Osaleda ei ole võimalik üksikutel koolitustel, vaid ainult täismahus.**

Kui sa ise ei kuulu sihtrühma, siis palun jaga infot neile, kes võiks osaleda!

Info projekti ja gruppide kohta: Helle Kivi, projektijuht (5853 1062)

Kogu projekti info: www.volvoru.ee/projektid

REGISTREERIMINE: koolitused@volvoru.ee vi tel 5853 1062

Põlvas alustab IV grupp 9. veebruaril 2022

Sirleni kogemuslugu - noortevahetus Gruusias

Juulis ja augustis toimus Gruusias kümnapäevane noortevahetus „Outdoor also can be home“ („Ka õues võib olla kodu“), kus osalesin läbi Rõuge noorsootöö keskuse. Esimese poole noortevahetusest veetsime Rustavi skaudikeskuses, kus viidi läbi erinevaid mängu ja töötubasid, avastasime linna. Teise poole veetsime vähem asustatud alas mägede kõrval. Seal oli rahulik, ilus loodus ja majade kõrval oli kaunis oja. Noortevahetus koosnes minu jaoks erinevatest seiklustest ja meeldejäävatest hetkedest: raftimatik kiirevoolulises jões, matk Tbilisi botanikaaias, Rustavi kesklinnas jäätise söömine ja linna avastamine, jääkülmas mägiojas ujumine, õhtused istumised Gruusia aias. Kõige säravam hetk oli minu jaoks see, kui läksime mägedesse matkama. Bussisõit sinna kestis neli tundi, kuid selle aja jooksul ei hakanud meil kordagi igav, kuna vaatasime aknast mägesid. Matkasime paar tundi imeilusate mägede keskel, kuni jõudsimme ühe helesinise järveni. Terve matka jooksul oli ilm imeilus ja päike paistis, kuid 10–15 minutit enne bussi tagasi jõudmist hakkas järsku paduvihma sadama, nii et kitsas kruusatee, kust olime üles roninud, oli rohkem nagu väike oja ja tagasi ööbimiskohta sõites olime kõik läbimärjad.

Olen noortevahetusele ka mitu kuud peale selle lõppemist päris tihti mõelnud – saadud kogemustele, kohatud inimestele, kuid ka sellele, kuidas see minule mõjus. Seda, millise jälje kogemus minusse jättis, on mõnes mõttes väga keeruline sõnadesse panna, kuna tunnen ennast sellest ikka veel nii mõjutatuna. Täiesti võõras keskkonnas uute, kuid ka paljude tuttavate inimeste keskel olles õppisin palju nii enda kui ka teiste kohta. Mulle tõi palju rõõmu

nii uute ja minust täiesti erinevate inimestega suhtlemine kui ka see, kui palju uut ja toredat sain teada inimeste kohta, keda olen teadnud juba aastaid. Noortevahetus oli kindlasti väga arendav ja õpetlik. Lisaks õpitubades saadud oskustele ja teadmistele sain arendada enda suhtlemisoskust ja julgust ning laiendada silmaringi. Kuna keskkond, kus viibisime, oli täiesti teistmoodi, sain nautida teises kultuuriruumis viibimist ja selle avastamist. Olen kindel, et noortevahetus jääb mulle veel kauaks meelde, kuna see oli niivõrd õpetlik ja tore kogemus ning olen tohutult tänulik, et mul oli võimalus niivõrd lähedast asjast osa saada.

Sirlen Vodi
Haanjamaa noor

Meisli areneb pandeemiast hoolimata

Ruusmäe endisest sovhoositöökojast alguse saanud pereettevõtte Meisli pole lubanud maailma valitseval pandeemial oma arenguplaane rikkuda. Mõndagi on tulnud küll ümber korraldada, ent ometi usutakse Meislis, et kui pingutada, saab ka keerulistes oludes toime. Tunamullu saadi valmis metallitöökoja uus tiib. Sinna hangiti Võrumaa Partnerluskogu Leader tegevusgrupi toel juurde tehnikat, mis on aidanud keerulisest ajast läbi tulla.

Meisli metallitöökoja uus tiib annab ettevõttele võimaluse kaua plaanitud kasvamiseks. „Eelmisel aastal jooksis küll ikka mitu korda mõte ummikusse, et kuidas me edasi liigume, kui koroonaa maailmas nii hooga asju ümber sätib? Õnneks on meil siin tugev meeskond, koostöös leiame alati mingi lahenduse, sest iga kogemus kasvatab,“ usub Katrin Pilt, kelle korraldada on ettevõtte raamatupidamine ja projektidega seonduv. 1993. aastast tegutsev pereettevõtte toodab metallpiirdeid ja -konstruktsioone, ehituslikke tooteid, kinnitustvahendeid ja tarbepiirdeid, suurem osa toodangust eksporditakse. Pereettevõtte tähendab, et kuigi kõigil on oma vastutusvaldkond, tuleb vajadusel iga tööga hakkama saada. Nääpsuke Katrin näiteks veab vahel rekkaga toodangut Soome. „Sõrmed on sageli tavotised, sest töökojas on ikka midagi teha, aga see ongi põnev, sest nii saab raamatupidajatööle vaheldust,“ märgib ta.

Ühtlasi tähendab pereettevõtte ka seda, et kui kellelgi tuleb idee, arendatakse seda üheskoos. Koostöös on sündinud ka kõik Võrumaa Partnerluskogu kaudu taotletud Leader programmi projektitaotlused. „Iga Mati märkab, et mõni tööloik vajab töökojas arendamist, parandamist. Ta paneb mõtteid kirja ja siis vaatame, kas saame kõik ühtviisi asjast aru ning kuidas on kõige parem see olukord lahendada,“ jutustab Katrin Pilt.

Lihtsam, kiirem, täpsem

Leaderi programmi toetus on Pildi sõnul arengukiirendi. Toetuse abil hangitud tõstuk ja erinevad tööpingid on muutnud tootmise Meisli metallikojas lihtsamaks, kiiremaks ja täpsemaks. „Selliseid võimalusi tuleb kasutada, me ettevõttele on need olnud väga suureks abiks. Ilma toetuseta oleks need seadmed praegu alles unistused,“ märgib Pilt. Ta lisab, et nad pidasid toetuse taotlemiseks vajaliku projekti koostamist algul keeruliseks. „Sellega on muidugi omajagu pusimist, aga see on tehtav,“ julgustab ta.

Nippe, kuidas toetuse taotlemise läbimise protsess poleks keeruline, Katrinil jagub. „Toetus aitab palju! Kõige olulisem on hirmust üle saada – taotlemine on lihtne, kui oled enda jaoks üksipulgi läbi mõelnud, mille jaoks toetust küsid. Teine nipp on, et kõige selle osas, mis taotluse juures tundub keeruline, tasub abi küsida!“ Nii jutustab ta naerdes, kuidas esimest korda projektitaotlust kirjutades pidi ta hiljem projekti tegema mitu parandust. „Palju lihtsam oleks olnud juba projekti koostades need asjad partnerluskogust üle küsida. Aga üks iga kogemus õpetab!“

Praegu on ettevõttel Leader tegevusgrupi toel poolleli uue tiiva tehnikaga sisustamine. See on aidanud ettevõttel olla paindlikum kui varem ning hoida tegevus arengukursil.

„Pead olema tootega, mille välja saadad, ise väga rahul. Kliendid leiavad ja hoiavad meid tänu toodete heale kvaliteedile,“ usub Katrin Pilt.

Võrumaa Partnerluskogu

VIITINA–NURSI JA
VARSTU NOORTEKESKUS
OTSIVAD ENDALE
UUT NOORSOOTÖÖTAJAT

OMALT POOLT PAKUME

- ✓ NOORTEPÄRAST, LOOMINGULIST JA UUENDUSMEELSET TÖÖKESKKONDA
- ✓ VOIMALUST KUJUNDADA VARSTU JA VIITINA–NURSI PIIRKONNA NOORTEVALDKONDA
- ✓ VOIMALUST TEENIDA PALGALISA
- ✓ TÄHTAJALIST TÖÖLEPINGUT LAPSEHOOLDUSPUHKUSEL OLEVA TÖÖTAJA ASENDAMISEKS (AJA JOOKSUL PÜSIVAT TÖÖKOHTA)

Huvilistel palume saata CV ja motivatsioonikiri
HILJEMALT 12.02.2022
noorsootoojuhataja@rauge.ee

Lisainfo: Jaanika Orav (5340 3309)

KANDIDEERI, KUI OLED VALMIS...

- ... HOIDMA NOORSOOTÖÖ KESKKONNA AVATUST IGA NOORE JAKS
- ... JUHENDAMA JA SUUNAMA NOORI OMA-ALGATUSE JA ETTEVÕTLUSE TEOSTAMISEL
- ... ARENDAMA KOOSTÖÖD TEISTE NOORTE-ORGANISATSIOONIDEGA

KASUKS TULEB

- VARASEM TÖÖKOGEMUS VALDKONNAS
- PROJEKTIDE KIRJUTAMISE–JUHTIMISE KOGEMUS
- ERIALANE KÕRGHARIDUS JA/VOI NOORSOOTÖÖTAJA KUTSE

Lindude gripp tuleb sel aastal veelgi rängemalt

Lindude gripi hooaega arvestatakse sügisest kevadeni, mil toimub lindude ränne. Mõõdunud 2020.–2021. aastate lindude gripi levik oli üks suuremaid lindude gripi epideemiaid, mis kunagi Euroopas on olnud. 31. Euroopa riigis suri või hukati ligi 23 miljonit kodulindu. Eelmise aasta oktoobrist kuni tänaseni on juba haigestunud või hukatud 12 miljonit kodulindu, mis näitab selgelt, et käesoleval aastal võib gripp kulgeda veelgi raskemalt.

Uus kõrge patogeensusega lindude gripi hooaeg on alanud (algas 01.10.2021), kõrge patogeensusega lindude gripi viirust H5N1 leitakse taas suurel hulgal rändlindudel, kes liiguvad sügisrändel üle kogu Euroopa. Tuvastatud on 316 taudipuhangut, kus vähemalt 12 miljonit kodulindu on nakatunud ning nad hukatakse. 167 taudipuhangut ehk umbes pooled kõigist taudipuhangutest on tuvastatud Itaalias tihedalt asustatud linnukasvatustpiirkonnas.

Põllumajandus- ja Toiduamet seirab sellel aastal suuri munakanakarju (alates 1000 lindu karjas) ja kalkunikarju (50 lindu karjas) iga kuu, võttes lindude gripi proove. Selliseid suuri linnufarme on Eestis ligi 50 ning see tähendab, et aasta jooksul võetakse üle 1100 proovi. Samuti võetakse proove hane- ja pardikarjadest ning vutikarjadest metslindude rändeperioodil – et tuvastada lindude gripp võimalikult vara ning vältida haiguse edasisist levikut.

Viiruse leviku pidurdamiseks peavad linnupidajad tagama, et kodulindudel poleks kokkupuuteid looduses vabalt elavate lindude ja neilt pärineva nakkusohhtliku materjaliga. Selleks tuleb vajadusel kasutada võrku, katust vms eraldusvõimalusi ning linde tuleb sööta ja joota siseruumis või varikatuse all. Endiselt kehtib keeld tuua looduses vabalt elavaid linde kohtadesse, kus samal ajal peetakse kodulinde või teisi tehistingimustes peetavaid linde.

Foto: maaeluministeeriumi koduleht www.agri.ee

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus hindab inimeste nakatumise riski lindude grippi Euroopas madalaks ja inimeste, kes töö tõttu puutuvad kokku lindudega, nende nakatumise riski madalaks või keskmiseks. Inimesed, kes puutuvad kokku lindude gripi puhangutega, peavad kandma kaitseriietust, järgima hügieeninõudeid ja jälgima kümne päeva jooksul oma tervist ning pöörduma arsti poole, kui tekivad hingamisteede haiguste tunnused või silmapõletik.

Linnugripi peamised sümptomid:

- harja, lokutite ja näopiirkonna turse;
- isutus, uimasus kõhulahtisus;
- linnud hingeldavad ja hari ning lokuti muutuvad siniseks;
- munatoodangu järsk langus.

Selleks, et kaitsta oma kodulinde:

- väldi igasugust kokkupuudet metslindudega;
- ära lase kõrvalisi isikuid oma lindude juurde;
- enne lindude juurde minemist ja nende toitmist, pese käed ning vaheta riided ja jalanõud.
- juhul kui märkad ebatavalist suremust, siis teavita sellest veterinaararsti.
- välisriigist tohib linde ja haudemune tuua vaid veterinaarsertifikaadi alusel.

Kodulinna surmast teavita veterinaararsti, kellelt saad edasised suunised.

Kui leiate surnud linna, siis teavitage hukkununa leitud veelindude (haned, luiged), hulganisti surnud metslindude või surnud röövlindude korjustest veebirakenduse <https://linnugriip.ee/teata> kaudu, kuhu saab jätta asukoha koordinaadid ja ka pildi, mis lihtsustab lindude leidmist. Teateid saab jätta ka helistades infotelefonil +372 605 4767.

Korraldada avalikku üritust Rõuge vallas, aga ei tea, kas samal ajal veel midagi toimub ega taha riskida, et keegi sinu peole tulemata jätab?

Saada oma avaliku ürituse info Rõuge valla kultuurikalendrisse!

Selleks võta ühendust lähima rahvamaja juhatajaga või valla kommunikatsioonispetsialistiga ja aitame sinu plaanid valla kultuurikalendriga kooskõlla viia!

Kontaktid: www.rauge.ee/rahvamajad või kommunikatsioon@rauge.ee

KOLMEGA ON KINDLAM!

Tõhususdoos kaitseb **25 korda**
paremini raske haigestumise
eest koroonasse.

3 doosi **25x**
2 doosi **7x**
1 doos **1,5x**

5 põhjust, miks teha tõhususdoos

Jaanuari keskpaigaks oli Eestis vaktsineeritud ca 850 000 inimest ja neist tõhususdoosi saanud üle 340 000 inimese. Meie vallas oli selleks ajaks kahe süstiga vaktsineeritud elanike osakaal 68,2% ja tõhususdoosi saanud ligikaudu poolteist tuhat inimest.

Tartu Ülikooli funktsionaalse genoomika teadur Erik Abner toob välja viis põhjust, miks teha tõhususdoos:

1. Tõhususdoos annab parima kaitse omikroni vastu

Praeguseks on ilmnunud, et uus koroonaviiruse omikroni tüvi levib märkimisväärselt kiiremini kui delta tüvi ja parim kaitse omikroniga nakatumise vastu on inimestel, kes on saanud tõhususdoosi või kes on COVID-19 läbi põdenud ning saanud lisaks ka vaktsiinidoosi. Ülejäänudel inimestel on märkimisväärselt kõrgem riski omikroniga nakatuda.

2. Tõhususdoos vähendab kordades raske haigestumise riski

Professor Krista Fischeri analüüsist selgub, et tõhususdoosi saanud inimesed satuvad COVID-19 tõttu haiglaravile 25 korda harvemini kui vaktsineerimata inimesed ja 4 korda harvemini kui kahe doosiga vaktsineeritud.

3. Tõhususdoos tuletab immuunsüsteemile ohtu meelde

Tõhususdoosi ülesanne on meie immuunsüsteemile meelde tuletada, et oht veel eksisteerib. Sellega ajame oma immuunsüsteemi ärkvele, toodame uue hulga kiiresti toimivaid antikehi ja oleme paremini

valmis uue tüve vastu reageerima.

4. Tõhususdoosiga vähendame ka teiste inimeste nakatamise riski

Kui me suudame tõhususdoosiga juba eos enda haigestumist ära hoida, siis väldime ka ümbritsevate inimeste nakatamist.

5. Uutel tüvedel on raske tekkida ühiskondades, mis on vaktsineeritud

Uued koroonaviiruse tüved tekivad enamasti madala vaktsineeritusega piirkondades, aga ohustavad meid kõiki – omikron ei jää viimaseks. Aasta vaktsineerimist on meile aga näidanud, et viirusel on märkimisväärselt raskem luua uusi tüvesid kõrgelt vaktsineeritud ühiskondades. Senised tüved on tekkinud kas enne laialdase vaktsineerimise algust või siis madala vaktsineerituse tasemega ühiskondades ja omikron ei ole siin erand.

Millist vaktsiini valida?

Vaktsiinide kombineerimine annab parima kaitse. Praeguseks on kogunenud juba usaldusväärne hulk uuringuid, mis kinnitavad, et vaktsiinide kombineerimine annab isegi tugevama immuunkaitse kui tõhususdoosi tegemine sama vaktsiiniga.

Eestis saab hetkel tõhususdoosiks valida Pfizer/BioNTechi vaktsiini Comirnaty või Moderna vaktsiini Spikevax sõltumata sellest, millise vaktsiiniga on tehtud esmane vaktsineerimiskuur. Esialgsel andmetel tekitab kõige tugevama kaitse vektor (Janssen, AstraZeneca) ja mRNA (Pfizer, Moderna) vaktsiinide kombineerimine.

Eesti andmed: COVID-19 vaktsiini tõhususdoos annab raske haigestumise eest 25 korda parema kaitse

Tõhususdoosi saanud inimese tõenäosus sattuda COVID-19 tõttu haiglaravile on keskmiselt 25 korda väiksem kui vaktsineerimata inimesel, selgus Tartu Ülikooli matemaatilise statistika professori Krista Fischeri Eesti andmete põhjal tehtud analüüsist.

„Kiiresti muutuv olukorras annab sageli just andmete analüüs kõige selgema vastuse. Andmed on terve pandeemia vältel tõestanud, et vaktsiinid kaitsevad inimesi väga hästi raske haigestumise ehk haiglaravile sattumise eest. Tänapäevaks näitavad andmed ka seda, et ajaga vaktsiinide efektiivsus väheneb, kuid tõhususdoos aitab kaitset väga edukalt tõsta: detsembrikuu andmete põhjal saavad inimesed tõhususdoosiga haiglasse sattumise eest suisa 25 korda parema kaitse,“ selgitas professor Fischer.

Vaktsiinide kaitse ajas vähenemine peegeldub ka Fischeri ülejäänud analüüsist, kust selgub, et poolelioleva vaktsiinikuuriga kaitse raske haigestumise eest on võrreldes vaktsineerimata inimestega tänapäevaks vaid 1,5-kordne ja esmase vaktsineerimiskuuriga inimestel 6-7-kordne.

Alates tänasest algab Eestis kaks nädalat kestev vaktsineerimist edendav kampaania „Kolmega on kindlam!“, mille ajal suureneb kogu Eestis märkimisväärselt nii vaktsineerimiskohtade kui ka -aegade hulk. Selle aja jooksul võimaldatakse vaktsineerimine 120 000 inimesele üle Eesti.

Igas maakonnas on vähemalt üks täiendav vaktsineerimispunkt, mis asub enamasti

kaubanduskeskustes ning on avatud öhtuti ja nädalavahetustel. Ette registreerides saab vaktsineerida oma perearsti juures, haiglates, erakliinikute vaktsineerimispunktides ja apteekides. Liikumisraskustega inimesed saavad vaktsineerija kutsuda endale tasuta koju helistades telefoninumbri 1247 või andes soovist teada oma perearstile.

Haigekassa saadab kampaania vältel vanusegruppide kaupa SMS-teavitusi inimestele, kellel on käes tõhususdoosi tegemise aeg ja kelle kontaktandmed on riigil olemas. Vaktsineerimispunktide info leiab vaktsineeri.ee lehelt, aegu saab broneerida helistades riigiinfo telefonil 1247 või logides sisse patsiendiportaali.

Eestis alustati tõhususdooside tegemist 2021. aasta oktoobris üle 65-aastaste vanuserühmas, hooldekodude elanike, tervishoiu-, sotsiaal- ja haridusvaldkonna töötajate seas, kellel oli esmase vaktsineerimiskuu lõpetamisest möödas vähemalt viis kuud. Omikroni tüve kiire leviku tõttu võimaldati alates 21. detsembrist 2021 tõhususdoosi tegemine kaks kuud pärast Jansseni ja kolm kuud pärast Pfizeri, Moderna või AstraZeneca vaktsineerimiskuu lõpetamist. COVID-19 läbipõdenud saavad tõhususdoosi teha kuuendal kuul pärast viimast vaktsiinidoosi või läbipõdemist.

Ülevaate uutest ja laienenud vaktsineerimispunktidest leiab internetist aadressilt www.vaktsineeri.ee/uudised/ algab-covid-19-vaktsineerimise-kampaania-kolmega-on-kindlam/.

Võimalused vaktsineerimiseks Võru maakonnas:

Võru Kagukeskus

T, K kell 15.45–18.45
L 11.15–17.45

Lõuna-Eesti Haigla

E, N kell 8–15 (sh kell 8–12 registreeritud ajad ja kell 13–15 registreerimata ajad)

Vaktsineerimine oma kodus

Koduõde Riia Palm (OÜ Riia Palm Õendusabi)
Aegasid saab broneerida oma piirkonna sotsiaaltöötaja kaudu, telefonil 5342 3453 või e-posti teel aadressil riia.palm@hot.ee.

Rõuge valla perearstid

Misso ja Ruusmäe perearstipraksis

Perearst Evi Luts, pereõde Ülle Prants
785 6113, 5341 3244, evi.luts@mail.ee
Kojukutsete registreerimine tööpäeviti kell 8–11.
Vajadusel telefoni teel konsultatsioonid kuni kella 20-ni.
Vastuvõtt Missos:
E kell 8.00–13.00
K, R kell 8.00–12.00
N kell 14.00–16.00 (ette registreerides kell 16–18)
Vastuvõtt Ruusmäel:
T ja N kell 9.00–13.00

Mõniste perearstikeskus:

Perearst Arijia Rimbeniece ja pereõde Milla Liiv
789 1834, 5392 5622 (pereõde), 51905891 (perearst)
Perearstikeskus on avatud esmaspäeval, teisipäeval ja reedel kell 7.30–15.30, kolmapäeval kell 7.30–10.30 ja neljapäeval kell 10–18.
Telefonitund tööpäevadel kell 13–14, laboratoorium teisipäeviti kell 7.30–10.
Perearsti vastuvõtuajad:
E, T ja R kell 9.00–13.00
N kell 13.00–18.00
Pereõde vastuvõtuajad:
E, T, R kell 7.30–9.00 ja 14.00–15.30
K kell 7.30–10.30
N kell 10.00–17.00

Varstu perearstikabinet

Perearst Anne Ojakäär
789 3316. Vastuvõtule tuleku peab eelnevalt kokku leppima.
Nii perearst kui pereõde teenindavad teid vajadusel ka Osula perearstikeskuses (tel 789 5239).
Arsti telefonitund on tööpäevadel kell 13–14.
Analüüse on sobivaim võtta E, K, R kell 8.00–10.30 Osulas ja T kell 8.30–10.30
Varstus
Vastuvõtuajad:
T kell 8.30–16 (perearst)
T kell 8.30–10 (pereõde)

Rõuge perearstikeskus:

Perearstid Viivika Allas ja Anu Lust, pereõde Aune Saal
785 9171, rougeperearst@gmail.com, www.rougeperearst.weebly.com
E, K, N, R kell 9.00–17.00
T kell 10.00–18.00
Vastuvõtt Haanjas:
787 8849
N kell 10.00–16.00

KOLMEGA ON KINDLAM!

Tõhususdoos kaitseb 25 korda
paremini raske haigestumise
eest koroonasse.

3 doosi 25x
2 doosi 7x
1 doosi 1,5x

Kõigil üritustel järgime koroonaviirusega seotud parajasti kehtivaid piiranguid.

Haigena ja haigustunnustega jää koju

JA PEA MEELES – KOLMEGA ON KINDLAM!

Pullijärve
KÖÖK & KOHVIK

AVATUD KOHVIKU PÄEVAD
28.–30. JAANUARIL

Reedel, 28. jaanuaril
kohvik avatud kell 17–23
Lauamänguõhtu

Laupäeval, 29. jaanuaril
kohvik avatud kell 15–23
Elav muusika ja laulud kell 18–21

Pühapäeval, 30. jaanuaril
kohvik avatud kell 12–16
Kogu pere pannkoogipühapäev!

Pullijärve kohvik asub Missos Pihkva-Riia maantee ääres

HAANJA RAHVAMAJA MÄLUMÄNGUÕHTUD

T 8. veebruar **T 8. märts**
T 22. veebruar **T 22. märts**

Algus kell 18.30!

Ootame 4- liikmelisi võistkondi ja vastata tuleb 32 küsimusele.
Küsimused koostab Rannar Susi. **Osavõtt 2 eurot osaleja kohta.** Teata osalemisest ette!
Tervisetõendi olemasolu on vajalik! Info: Sirje Pärnapuu tel 516 5728

LIQUI MOLY
ESTI
VEDAUTOKROSSI
MEISTRIVÕISTLUSED
2022

29 JAANUAR

MATSI KROSSIRAJAL
VEDAUTOKROSSI I ETAPP

STARTIDE ALGUS
12:30

PERITVAATAJELE
TASUTA

Kõrgepalu külas on rajatud jäärada, mis on päevasel ajal avatud kõigile huvilistele. Oluline on jälgida ilmainfot, sest rajale pääseb, kui väljas on miinuskraadid!

Kõrgepalu jää
jäarajavõistlus sõiduautodele
pühapäeval
30. jaanuaril
Kõrgepalu jäärajal

Võistlust korraldab seltsing Kõrgepalu Noored.
Võistluse toimumine valitud kuupäeval sõltub ilmast.

Osalustasu:	Võistlusklassid:
- noored, naised 20€	2WD Noored
- mehed 30€	2WD Naised
	2WD Esivedu
	2WD Tagavedu
	4WD

Registreerimiseks
Kirjuta FB: Kõrgepalu Jäärada

Rajainfo telefonil 5650 5932

12. veebruaril 20:00
Mõniste Rahvamajas

SÕBRAPÄEVAPIIDU
ans. PROJEKT

Kokteilibaaris
Piusa Klunker

Uksed avatud alates 19:00
Fientas: 10 eur; kohapeal 15 eur
Lisainfo, laudade broneerimine tel. 53327560/ 5117348

MÕNISTE RAHVAMAJA

EESTI VABARIIGI
AASTAPÄEV 2022

19.veebruaril
kell 13:00

Marleen & Üllart Länik
Mõniste Kooli Muusikapesa

Mehkarid

Lõunapoolseimad
rahvamaja koor

eesti-taani kitarriduo

Thief on the Roof
Kirsi Tiik ja Sune Pors

TASUTA!
Võimalik toetada
Mehkamaa kultuuri annetusega.

Info: 53327560, monisterahvamaja@rauge.ee

Muusikute fond PLMF ja Misso Rahvamaja esitlevad

20.02 KL 15

MISSE
RAHVAMAJAS

Maria Listra
Piia Paemurru SOPRAN
KLAVER

KAVAS: HÄRMA, PODELSKI, EHALA JT

Pilet 10/8€
Palume kaasa võtta
covid-tõend ja mask

EESTI VABARIIGI
AASTAPÄEVA
KONTSERT-AKTUS

23.veebruaril kell 12:00
Varstu Kultuurikeskuses

Pidupäevale ootavad teid
Varstu kooli, lasteaia ja
kultuurikeskuse pisikesed
ning suured

Tasuta!

#kultuurirõuged
FB: varstukultuur tel. 5117348/ 53327560

UMA RAHVA PIDO 2022

25. veebruaril kell 18.00
Haanja rahvamajas

Esinevad Haanja ja Ruusmäe
rahvamajade tantsu- ja laulurühmad,
muusikakollektiivid, kaetud on laud.

Tantsuks mängib
ansambel SÄDE

Tasu külalistele 10 eurot.

Järgime viirusest tulenevaid nõudeid!

Info ja kohtade broneerimine tel 516 5728

üksed
19:00 Varstu Kultuurikeskuses
25.veebruari 2022 kell 20

MANDOTERROR
KANGELASED

VARSTU VAIB 1

PILETID:
Fienta 12
kohapeal 17

#kultuurirõuged #varstuvaiib

Rõuge valla taliolümpiamängud

Laupäeval,
26. veebruaril
kell 12-16

Haanja spordikeskuses
üllatusesineja!

Mõnus õhtupoolik täis nalja
ja sportlikke tegevusi, mis ei
murra vaimu ega konti

Tule kogu perega ja võta külarahvas ka kaasa!

45. HAANJA MARATONI ÕHTU EEL
HAANJA RAHVAMAJAS
4. MÄRTSIL KELL 19.00

Eksklusiivne kontsert
Ragnar Häide & Hanna Ojamets
Klaver ja kaunis vokaal
Lisaks maitseelamused

INFO JA KOHTADE BRONEERIMINE TEL 516 5728

HAANJA
MARATON

45. HAANJA MARATON

MURDMAASUUSAVÕISTLUS KLASSIKALISES SUUSATEHNIKAS

LAUPÄEVAL,
5. MÄRTSIL

Haanja puhke- ja
spordikeskuses

43 km start kell 11.00

22 km start kell 11.15

Lastesõitude start kell 11.30

RUUSMÄE NOORTEKLUBI JA HAANJA
RAHVAMAJAD KUTSUVA

AASTAAEGADE
MATKASARJALE
2022

TALVEMATK
13.03

4 AASTAAEGA, 4 MATKA

KÕIGIL NELJAL MATKAL
OSALENUTE VAHEL
LÄHEB LOOSI
PEAAUHIIND

KEVADMATK
12.06

100€
VÄÄRTUSES!

IGA MATKA
LÖPUS
ÜLLATUSED!

SÜVEMATK
14.08

SÜGEMATK
13.11

Lisainfo: Sirje (51 65 728)

RÕUGE VALLA LAADAKALENDER 2022

07.05 VARSTU KEVADLAAT

ROGOSI MÕISA KEVADLAAT 15.05

22.06 SUVINE NÄITUS-LAAT
ROGOSI MÕISAS -
VÖRUMAIN TOODANG

MEHKADE MAAPÄEVA LAAT 10.09
KUUTSIL

11.09 ROGOSI MÕISA SÜGISLAAT

KADRIÕO KIRBUTURG ROGOSI 25.11
MÕISAS (TAASKASUTUS)

11.12 ROGOSI MÕISA JÕULULAAT

JÄLGIGE JOOKSVAT INFOT,
KOHTUME LAADAPLATSIDEL NII SIIN- KUI
SEALPOOL LETTI!

7. mail 2022 kell 9:00
Võrumaal Rõuge vallas Varstus

VARSTU
KEVADLAAT
KUTSUB MÜÜMA

käsitöö
toidukaubad
tööstuskaubad
aianduskaubad
istikud, taimed
tehnikat
vanavara
toitlustus

Kultuuriprogramm
müügialal
kultuurikeskuse
juures 10:00-14:00

Info ja laadale registreerumine:
Varstu Kultuurikeskuse
FB lehe kaudu või
tel. 5061286 (Marge)
53327560 (Kadri)
Kohamaks 10 eur (3*4 m)

Trehvämi Rõugõn!

TOIMETAJA: Viivika Nagel, kommunikatsioon@rauge.ee

TIRAAŽ: 2455

VÄLJAANDJA: Rõuge vallavalitsus, Ööbikuoru tn 4,

Rõuge alevik, tel 5346 5809, www.rauge.ee

TEHNILINE TEOSTUS: Arman Projekt OÜ,

kalurileht1@gmail.com, tel 5649 5252

LOE DIGILEHTE: www.rauge.ee/ajaleht

Väljaandjal ja toimetajal on õigus avaldamiseks saadetud kirjutisi
toimetada ja lühendada ning teha valikuid materjali avaldamise osas.
Oma valla elanike ja ettevõtete reklaamide avaldamine lehes tasuta.

Järgmise lehe materjalid on oodatud 10. veebruariks, leht ilmub
25. veebruaril.